

стратегічні напрями свого розвитку і виробити систему управлінських заходів, що сприятимуть досягненню поставленої мети.

### *Література*

1. Коупленд Т., Коллер Т., Мури́н Дж. Стоимость компаний: оценка и управление. — 3-е изд., перераб. и доп. / Пер. с англ. — М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2007.
2. Мендрул О. Г. Управління вартістю підприємств: Монографія. — К.: КНЕУ, 2002.
3. Методологічні основи визначення параметрів управління вартістю підприємства — Л. Костирко / Економіст. — № 8 (серпень). 2007.

УДК 658.1

**Є. В. Шевчук**, асистент кафедри менеджменту,  
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

### **ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ**

Управління ринковою вартістю компанії є дуже важливим інструментом для акціонерних товариств. Але він не використовується більшістю українських підприємств у повній мірі. На це впливає безліч зовнішніх та внутрішніх факторів, які розкриті далі.

Management of company market value is very important instrument for joint-stock companies. But majority of ukrainian enterprises don't use it completely. It is caused by many external and internal factors.

Акціонерні товариства за своєю суттю дозволяють об'єднувати велику кількість різних за інтересами осіб та значні фінансові ресурси для власного розвитку. Акціонери подібних компаній мають два основні, не заборонені законодавством, шляхи через, які вони можуть реалізувати власні інтереси:

- отримувати дивіденди на належні їм акції;
- заробляти на зростанні ринкової вартості акцій, що дозволяє в разі продажу отримати певний прибуток.

Якщо перший варіант значною мірою залежить від рішення компанії, яке визначає чи виплачувати дивіденди та в разі виплати їх розмір, то впливати на ринкову вартість компанії можна лише опосередковано шляхом покращення діяльності самої компанії.

Зростання ринкової вартості акцій з одного боку прямо вигідно акціонерам, які фактично збільшують власні статки, а з іншого

боку це є одним з найважливіших показників оцінки діяльності менеджменту компанії. Ринкова вартість визначається шляхом торгівлі акцій емітента на фондовому ринку. Але реалізація цього варіанту для переважної більшості вітчизняних акціонерних товариств не можлива оскільки вони не торгуються на фондовій біржі. Основними причинами, що призвели до даної ситуації є наступні:

- відносна новизна фондових інструментів для вітчизняного ринку;

- брак досвіду та знань як у менеджменту, так і в потенційних інвесторів;

- недосконалість вітчизняного законодавства;

- невеликий обсяг вітчизняного фондового ринку, що не дозволяє залучити необхідні обсяги ресурсів;

- досить дорогі витрати на вихід на фондовий ринок та поточне обслуговування;

- потреба від акціонерних товариств відповідати досить суворим нормам;

- негативний досвід вітчизняних акціонерів, якими є після приватизації багато мільйонів пересічних громадян, щодо виплати дивідендів;

- відсутність захисту міноритарних акціонерів, що фактично приваблює на ринок лише великих інвесторів;

- небажання акціонерами, що контролюють акціонерне товариство втратити важелі управління;

- закритість компаній та об'єктивної інформації про їх діяльність, що не дозволяє адекватно їх оцінити;

- інформація про рейдерські захоплення різних організацій, які супроводжувалися незаконними діями різних органів влади, тощо.

Все вище зазначене значно ускладнює для акціонерних товариств використання фондового ринку для залучення інвестицій та збільшення ринкової вартості компаній. Якщо взяти приклади російських та вітчизняних компаній, що розміщували цінні папери на іноземних торговельних майданчиках, то компанії отримували дуже суттєве зростання курсової вартості в порівнянні з номінальною, що свідчить загалом про перспективність цього напрямку. Також необхідно зазначити про те, що пересічні акціонерні товариства, мають розмір статутного фонду на рівні, наприклад, вартості одного верстату, не зважаючи вже на інші активи підприємства. Відповідно компанії є суттєво недооціненими і мають потенціал для зростання власної вартості і відповідно для залучення потенційних інвесторів.

Загалом конкретними шляхами покращення наявної ситуації можуть бути наступні:

- законодавче забезпечення діяльності акціонерних товариств;
- забезпечення повної, своєчасної та прозорої звітності емітентів;
- забезпечення захисту міноритарних акціонерів;
- переведення простих акцій в привілейовані, для міноритарних акціонерів;
- забезпечення механізму викупу акцій у акціонерів незгодних з рішеннями менеджменту компанії;
- забезпечення доступу на ринок для малих приватних інвесторів;
- навчання менеджменту та інвесторів тощо.

### **Література**

1. *Воронкова А. Э., Корнев Э. Н.* Система факторов, определяющих состояние корпоративного управления в акционерном обществе // Актуальні проблеми економіки. — 2004. — № 3 (33). — С. 158—169.
2. *Забулонов А.* Отдача на акционерный капитал. Баланс интересов менеджмента корпорации, акционеров и потенциальных инвесторов // Рынок ценных бумаг. — 2003. — № 3 (234). — С. 56—60.
3. *Шафран Н.* Якість корпоративного управління та інформаційна відкритість акціонерного товариства: вплив на ринкову вартість його акцій // Ринок цінних паперів України. — 2005. — № 9—10. — С. 41—47.